

K obraně vševojskových svazků

Redakčně upravený obsah článku plukovníka A. T. Levčenko, kandidáta vojenských věd, docenta, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja mysl“ č. 4/1984.

Sovětská vojenská věda považuje obranu za druh bojové činnosti, který je podřízen útoku. Vlivem rozvoje materiálních prostředků ozbrojeného zápasu, organizační struktury vojsk a dalších faktorů má soudobý obranný boj větší a rozsáhlejší obsah.

Článek, na základě zkušeností z Velké vlastenecké války a lokálních válek, s přihlédnutím k zavedení nových druhů zbraní a bojové techniky i k názorům zahraničních vojenských odborníků obsahuje některé otázky obrany vševojskových svazků.

Obrana může být vynucená v průběhu boje v dotyku s nepřítelem, nebo připravovaná předem mimo dotyk s nepřítelem. Ve všech případech šetří síly a prostředky na jedné směrech k vytvoření rozhodující převahy na jiných směrech, nebo umožňuje získat čas k jejich soustředění na daném směru. Cílem obrany je zmařit nebo odrazit útok (úder) nepřítele, který je v převaze, způsobit mu značné ztráty, udržet důležité prostory (čáry, objekty) a tím vytvořit příznivé podmínky pro přechod k rozhodnému útoku.

Charakter přípravy a způsoby vedení obrany jsou určovány rozkazem nadřízeného velitele a podmínkami situace. Na

obsah obrany budou mít značný vliv především takové faktory, jako jsou: kdo má operační iniciativu, jaký je poměr bojových možností vojsk stran a úkoly obránce.

Analýza zkušeností ze světových a lokálních válek svědčí o tom, že síla soudobé obrany tkví v dovedném využití především palebné síly vojsk, ochranných vlastností terénu, ochranných staveb a všech druhů ženiijních zátarasů, v širokém použití manévru a aktivních útočných způsobů činnosti a také v postupném působení proti útočícím vojskům na připravených postaveních a čarách, členěných do velké hloubky.

Charakter obrany podstatně ovlivňují také způsoby útoku nepřítele. Zahraniční vojenští odborníci při rozpracovávání rozhodných forem bojové činnosti věnují značnou pozornost otázkám dosažení překvapení, převahy sil na směrech hlavních úderů, hromadného použití jaderných nebo palebných, především vysoce přesných prostředků ničení, současného působení do celé hloubky obránce čelními údery, údery z týlu a zvláště ze vzduchu. Právě takový je obsah americké koncepce „útočné kombinované vzdušné a pozemní operace“. Její podstata tkví v předstihujícím jader-

ném a palebném ničení obránce, rozdělení prvků operační (bojové) sestavy jeho vojsk a jejich ničení po částech, k získání iniciativy a zabezpečení volnosti manévru silami a prostředky k rozvíjení úspěchu. S využitím nových, vysoce přesných prostředků ozbrojeného zápasu předpokládá se mohutnými hromadnými údery na vojenská a objekty obránce v krátké době a na velkých prostorech zničit živou sílu a bojovou techniku nejen prvních, ale i druhých sledů, záloh a znemožnit mu vedení organizovaného odporu.

Současně s ničením obránce jadernými a palebnými údery vedenými do značné hloubky předpokládá se rozhodná čelní činnost vševojenských svazků kombinovaná s širokým použitím aeromobilních vojsk, taktického letectva, vzdušných výsadek, diverzních průzkumných skupin pro činnost z týlu a prostředků REB ke zmaření (narušení) velení vojskům a zbraním.

K dosažení překvapení je účelné uskutecňovat řadu opatření maskovacího charakteru, zahajovat útok z chodu většinou po utajeném přesunu vojsk z hloubky, bez zaujímání východiště k útoku. S tímto cílem při přípravě nenadálého napadení agresorem mohou se jeho úderná uskupení vojsk přesunovat na čáru zasazení i z míst stálé dislokace nebo z prostorů cvičení.

V polním řádu americké armády FM 100-5 se doporučuje v útoku na směr hlavního úderu vytvořit šestinasobnou převahu sil a prostředků. Divizi se určuje úsek průlomu široký do 6 km a sboru do 12 km. Na jeden kilometr šířky průlomu může být soustředěno do 50 tanků, více než 40 hlavních a přes 40 protitankových prostředků. Pro průlom do týlu mohou být využity neobsazené nebo nedostatečně připravené úseky obrany, mezery v bojových sestavách a nechráněné boky. Narůstání úsilí se předpokládá uskutečňovat zasazením druhých sledů a záloh do boje. Současně se plánuje široké použití aeromobilních vojsk a vzdušných výsadek, včetně vojsk vysazovaných z vrtulníků do hloubky 15–50 km v týlu obránce.

Tyto a další zvláštnosti v taktice útočících vojsk předurčují nejen zvýšené požadavky na obranu, ale také ty změny, které je nutné uskutečnit při její přípravě a vedení k úspěšnému odrazení silnějších útočících vojsk nepřítel.

Obrana musí být především odolná a aktivní, způsobilá čelit jadernému a palebnému ničení, hromadným čelním útokům nepřítel a jeho obchvatné činnosti ze vzduchu.

Stupeň odolnosti taktické obrany společně s jinými faktory podstatně ovlivňuje dovedné uspořádání obranného pásma, jeho ženíjní vybudování, hluboké členění bojové sestavy divize do sledů a dokonalá organizace palebného ničení nepřítel. Na začátku Velké vlastenecké války měla obrana vojsk ohniskový charakter, byla budována většinou v taktické hloubce (3–5 kilometrů) a neosvědčila se. Proto vývoj obrany probíhal hlavně ve směru zvětšování její hloubky, zvyšování počtu palebných prostředků, protitankové odolnosti, aktivity a manévrovosti. Již v bitvě u Kurska v roce 1943 a v závěrečném období války dosahovala hloubka obrany divize 4–6 km a armády 40–50 km.

Růst bojových možností vojsk a rozvoj způsobů vedení útočného boje v poválečném období měly za následek další zvětšení hloubky obrany, zdokonalení jejího ženíjního vybudování. Např. hloubka obrany divize armády USA a NSR dosahuje v současné době 30–40 a někdy i 60 km. K zabezpečení ochrany vojsk proti úderům útočníka, zvýšení efektivnosti v použití vlastních prostředků boje a vytvoření podmínek k aktivnímu vedení boje v obranném pásmu jsou budována 3–4 obranná postavení. Mezi nimi jsou v celé hloubce obrany vytvářena příčná a jiná postavení. Kromě toho jsou připravovány palebné čáry a čáry rozvinutí k protiztečím. Budují se prostory rozmištění záloh, palebná a odpalovací postavení raketových jednotek, dělostřelectva a vojska protivzdušné obrany, čáry rozvinutí protitankových prostředků a pohyblivého minování ženíjních jednotek, cesty pro manévry, hlavní

a záložní prostory rozvinutí míst velení, klamná a záložná postavení a opěrné body. Kromě toho jsou dále určována místa léček, včetně léček bitevních vtrulníků.

Při přechodu do obrany mimo dotyk s nepřítelem bylo v letech minulých války připravováno před hlavním pásmem obrany a někdy i před obrannými čarami v hloubce zabezpečovací pásma. To napomáhalo získat další čas na přípravu vojsk k odrazení útoku a zjistit zámysl nepřítele.

V armádách států NATO je zabezpečovacímu pásmu věnována značná pozornost, protože napomáhá klamat nepřítele o skutečném vybudování obrany, zpomalovat jeho postup a donutit předčasně rozvinout hlavní síly, včas zjistit jejich složení a směr hlavního úderu, způsobit protivníkovi velké ztráty již před vyjitím k přednímu okraji hlavního obranného pásma. To umožňuje získat čas k organizovanému odrazení útoku.

K činnosti v zabezpečovacím pásmu se předpokládá vyčlenit větší síly a prostředky než dříve. V letech Velké vlastenecké války byl k jeho obraně zpravidla vyslán od divize předsunutý odřad v síle zesíleného praporu nebo pluku. Podle názoru velení americké armády může být v současné době s tímto cílem vyslán od armádního sboru lehký obrněný pluk a od divizí prvního sledu po jednom zesíleném praporu. Jestliže sbor nevysílá vojska přikrytí, pak každá divize prvního sledu může vyčlenit do brigády. Tato vojska jsou schopna vést úspěšný boj s útvary prvního sledu útočníka, donutit ho zasadit do boje druhé sledy již do vyjití k přednímu okraji předsunutého obranného postavení (hlavního obranného pásma).

Analýza řádů a zkušeností ze cvičení armád NATO a rovněž perspektiv rozvoje vojenské techniky ukazují, že **tendence k dalšímu zvětšování hloubky obrany divize jako jedna z podmínek zvyšování její odolnosti zůstává i nadále v platnosti.**

Druhým důležitým faktorem dosažení nepřekonatelnosti obrany je další **zdokonalování ženijního vybudování terénu s využitím nejnovějších ochranných staveb.**

Při přípravě soudobé obrany rozsah úkolů, spojených s jejím ženijním budováním, prudce narůstá, ale doba na jejich splnění ve srovnání s minulostí se značně zkrátila. V podmínkách velkého nedostatku času na vybudování obrany doporučuje se v řadě armád široce využívat různé přenosné konstrukce, k zemním pracím maximálně používat bojovou a jinou techniku, která je vybavena přídatným a návěsným zařízením, dále různé zemní stroje. Současně s tím **narůstá význam širokého využívání útvarů a jednotek vševojskových svazků, druhů vojsk a speciálních vojsk k ženijnímu vybudování terénu.**

Pevnost obrany je také podmíněna **efektivností maskovacích opatření.** Plánování a organizace maskování v soudobých podmínkách vyžaduje velké umění, protože významně vzrostly možnosti vedení průzkumu ke zjištění uspořádání obrany nepřítele a velké počty zbraní a techniky u vojsk rozšiřují možnosti demaskujících příznaků. To vyžaduje nejen tvrdé požadavky na maskování, ale také náročné hledání nových způsobů utajení, dezinformace a imitace s využitím dokonalejších a efektivnějších maskovacích prostředků.

Je nutné také včas využívat i tradiční opatření ke zvýšení utajení. Zkušenosti z lokálních válek ukazují, že dovedná volba terénu pro zbraně, nešablonovitý charakter jejího vybudování, dokonalé maskování vojsk ve dne v noci, rychlé a úplné ženijní vybudování postavení a také dodržování maskovací kázně v mnoha směrech napomáhají zvyšování odolnosti vojsk. K maskování byly využívány různé tabulkové maskovací prostředky a používány ochranné nátery techniky a objektů. Klamné prostory rozmístění vojsk byly budovány s použitím maket jednotlivých vzorů techniky, úhlových odražečů, zdrojů tepelné imitace a dalších prostředků. Značné tvůrčí schopnosti vyžaduje vytvoření reálných příznaků činnosti vojsk v těchto prostorech.

Nezbytnou podmínkou zvýšení odolnosti obrany divize je **hluboké členění její bojové sestavy do sledů.** Na pravděpodobném

směru hlavního úderu útočících vojsk v letech Velké vlastenecké války byla členěna bojová sestava vojsk v obraně většinou do dvou nebo tří sledů. Také v soudobé obraně její hluboké členění do sledů a vysoký stupeň rozptýlení a skrytí vojsk, utajené uskutečnění manévru při změně jednotlivých prostorů rozmístění útvarů a orgánů velení napomáhá snížení zranitelnosti jednotek proti palebným úderům. Hlavním úkolem druhých sledů a záloh je: nedopustit průlom útočících vojsk do hloubky obrany a vést efektivní boj předem nastavenými útvary s jeho vzdušným sledem (s výsadky a výsadečnými údernými jednotkami) a diverzními průzkumnými skupinami, které pronikly do týlu obrany a při vzniku krizové situace nepřítele s překvapením vést proti němu mohutné protizteče s cílem obnovit původní zaujaté postavení nebo rozvíjet úspěch.

K odolnosti obrany v mnoha směrech přispívá nešablonovitě a nejrozmanitěji její členění. Zkušenosti z minulých válek učí, že v situaci, kdy nepřítel získal iniciativu a má převahu sil a prostředků, obránce přesto často úspěšně splnil své složité úkoly, a to dovedným uskupením svazků, válečnou lsf, včasným reagováním na změny situace s překvapivou činností. S tímto cílem byl většinou využíván komplex různých opatření. Mezi zvláště efektivní patřily:

- vytváření „palebných pytlů“ ve spojení s hromadným použitím zátarasů a výbušných systémů,

- přenašení hlavního úsilí obránce z prvního postavení i obranného pásma do hloubky,

- utajený a rozhodný manévr vojsk z předního okraje obrany do týlu a podél obrany (z pasivních nebo méně aktivních úseků) k tomu, aby na jedné straně byla upevněna obrana na zvláště nebezpečném směru a na druhé straně byly vytvořeny podmínky k vedení nenadálé protizteče.

Obrana divize účelově podle principu vyčlenění velké části sil a prostředků do druhého sledu ve spojení s pružným manévrem palbou a vojsky na rozhodující

směr umožňuje maximálně využívat vysoké pohyblivosti, úderné síly soudobých vojsk a plnit obranné úkoly aktivní útočnou činností.

Vytvoření silného druhého sledu může přispívat i k řešení takového problému obrany, jako je boj s tanky — hlavní údernou silou vojsk v útoku, protože tak jsou zabezpečeny nejvýhodnější podmínky k dosažení potřebné hustoty tanků a protitankových prostředků na zjištěném směru hlavního úderu nepřítele. Většinou je vytvářena předem při přípravě boje, je-li tento směr včas zjištěn. Při řešení problematiky boje s tanky je nutné současně přijímat opatření ke zvýšení obrany vlastních protitankových prostředků, protože budou hlavními objekty úderů pozemního a vzdušného nepřítele.

Manévr vojsk v jakémkoli směru musí být předem podrobně propočítán, naplánován pro několik variant a všestranně zabezpečen. Problém je v tom, že na počátku organizace obrany se vždy nepodaří včas určit směr hlavního úderu nepřítele. Zámysl útočnicka může být zjištěn po zahájení jeho útoku a dokonce i později. Proto je nutné být všestranně připraveni, manévr uskutečňovat rozhodně, a to nejdříve palbou a pak vojsky.

Pozornost zasluhují také **otázky rozptýlení vojsk.** Nebezpečí použití jaderných zbraní malé ráže nepřítelem, včetně neutronových a rovněž konvenčních munice s velkoplošným účinkem má za následek nutnost rozptylovat bojové sestavy vojsk v obraně tak, aby jednou střelou byl vyřazen maximálně jeden opěrný bod čety. Téměř dvojnásobně zvýšená délka přímé střelby protitankových kanónů, zvětšené délky střelby PTRS a výzbroje BVP zabezpečují zvýšení stupně rozptýlení jednotek v obraně a jejich odolnosti v případě použití jaderných a nových druhů konvenčních zbraní. Přitom se nenarušuje celistvost obrany, uchovává se schopnost jednotek úspěšně plnit stanovené bojové úkoly. Současně se zvyšují ochranné možnosti a protineutronová pevnost vojsk.

Palebné ničení nepřítele bylo vždy nej-
důležitějším faktorem zvýšení odolnosti a
aktivnosti obrany. V letech Velké vlaste-
necké války byla obrana střelecké divize
pevná, jestliže uclnění její bojové sestavy
umožnilo vytvářet systémy všech druhů
palby do velké hloubky a silné dělostře-
lecké skupiny a dělostřelecké protitanko-
vé zálohy mohly vést hromadné palby
v průběhu boje na nejdůležitějších tanko-
vých směrech. Předpokládané prostory pa-
lebného ničení nepřítele, úseky a čáry
hromadné, soustředěné a přehradné palby,
prostory souvislé několikavrstvové palby
všech druhů zbraní na přístupech k obra-
ně, před předním okrajem, na bocích a
v hloubce obrany, dále také manévr pal-
bou k rychlému soustředění na kterém-
koli směru nebo úseku při dostatečném
množství palebných prostředků zabezpe-
čovaly odražení úderů pozemních vojsk.

Zvláště vzrostl význam palby v soudo-
bých podmínkách. Rozvinutý systém palby,
jak potvrzují zkušenosti z lokálních válek,
má nezastupitelné místo také v soudobém
obraném boji, i když obsah palebného ni-
čení má jiný charakter. Nové druhy zbraní
a prudce vzrůstající rozsah jejich použití
zabezpečují možnost zkrácení časových a
několikanásobné zvětšení prostorových
ukazatelů a výsledků palebného působení
proti útočníkovi. Během krátké doby, vy-
číslené několika desítkami minut, může být
dosazeno takového výsledku palebného pů-
sobení, na který by bylo zapotřebí v letech
minulé války několika hodin. Hromadným
použitím nových druhů konvenčních zbra-
ní mohou být způsobeny útočící straně ta-
kové ztráty, které odpovídají ztrátám způ-
sobeným taktickými jadernými zbraněmi.

Růst ničivé síly konvenčních zbraní pod-
statně mění i obsah principu soustřeďování
vojsk, sil a prostředků v obraně. Charakte-
rizuje ho nejen zvýšení jejich hustoty na
nebezpečném směru a na dlouhou dobu,
ale zvláště rozhodné soustředění palby na
nejdůležitější uskupení, objekty a cíle úto-
čících vojsk, a to jak na předním okraji,
tak i do celé hloubky jejich bojové se-
stavy.

V palebném ničení nabývá na stále vět-
ším významu daleký palebný boj, který
umožňuje zbavit útočníka výhod a inicia-
tivy, zpomalit nebo zmařit jejich postup
a rozvinutí, zabránit přísunu nových sil na
bojiště. Dalekými palebnými údery je možné
narušit systém velení vojskům nepřítele
vedením palby na jeho místa velení v roz-
hodujících okamžicích boje. Jak potvrzují
zkušenosti z minulé války, vysokých vý-
sledků v boji bylo dosahováno nenadálými,
předstihujícími palebnými údery, komplex-
ním použitím prostředků ničení v těsné
součinnosti a společně se ženijními, zvláště
minovými zátarasy.

V současné době v důsledku zdokonalení
zavedených a vybavení vojsk celé řady
armád novými druhy konvenčních zbraní
pokračuje proces dalšího rozvoje palebné-
ho systému a způsobů palebného ničení.
Dosavadní tendence ke **zvětšování dálky a
mohutnosti palebného působení proti útoč-
níkovi k dosažení rozhodujícího zničení
hlavního uskupení již od zahájení útoku,
nejen že si uchovává svůj význam, ale bude
se dále rozvíjet.** Zdokonalování palebného
systému a palebného ničení v celku bude
pokračovat ve směru vytváření nejvýhod-
nějších podmínek k vedení kruhové obra-
ny, zvýšení úlohy protitankové palby a
zkracování lhůt na její přípravu, dosa-
žení většího překvapení palebného půso-
bení, zdokonalení manévru palbou a pro-
středky ničení, zabezpečení styků, boků a
vedených protiztečí, součinnosti různých
druhů zbraní a zvýšení jejich odolnosti,
dále metod plánování palebného ničení a
velení v průběhu boje. Ve všech případech
bude mít rozhodující úlohu v soudobém
boji získání palebné převahy, a to efekti-
vnější organizací palby vedené na maximální
vzdálenosti a ničením hlavních cílů prvním
výstřelem (odpálením).

**Aktivnost obrany tkví ve vedení jader-
ných a palebných úderů nepřítele, v prů-
běhu jeho přípravy, přesunu a útoku, dále
v manévru zálohami a palbou na nejne-
bezpečnější úseky (směry) v průběhu
obraného boje a vedení protiztečí.**

V minulosti obrana většinou dosahovala

stanovených cílů nejen pasívním odrážení úderů nepřítele ze zaujatých postavení, ale také podle míry vlastních možností spojováním úporného udržení důležitých prostorů terénu s vedením rozhodných protiztečí. Se zvětšením délky stříbelby a mohutností zbraní, růstem palebných a manévrovacích možností vojsk narůstala úloha aktivní útočné činnosti při dosahování cílů obrany. Již v letech Velké vlastenecké války byla pro obranu charakteristická snaha po aktivním působení proti nepříteli. Údery letectva na dalekých přístupech a potom vedením palebné protipřipravky se projevila snaha zmařit nebo alespoň značně oslabit útok. Avšak způsobit nepříteli rozhodující ztráty se zpravidla nepodařilo, protože palebné údery nebyly dostatečně silné.

V současné době se tento stav zásadně změnil. Po mohutném jaderném nebo palebném úderu musí dojít ke značné změně ve složení uskupení nepřátelských vojsk, v poměru sil a prostředků, v důsledku způsobných ztrát. Přípravovaný nebo zahájený útok může být zmařen. K tomu však musí mít vojska potřebné množství zbraní všech druhů, včas zjistit hlavní uskupení nepřítele a vést na toto uskupení překvapivé a efektivní údery ve výchozích prostorech, v období přesunu a rozčleňování.

V průběhu vedení obrany má značný význam dovedné uskutečnění manévru všeho druhu s cílem zesílení vojsk na ohrožených úsecích, zaujetí obrany na výhodných čarách v hloubce a vytvoření v krátké době uskupení k protiztečím. Již v boji o zabezpečovací pásmo mohou být plně využity vysoké palebné a manévrovací možnosti vbojovoskových jednotek, dělostřelectva a bojových vrtulníků. Při poměrně omezených silách, širokém obranném pásmu a dočasném charakteru plnění úkolů bude zřejmě hlavním způsobem vedení boje představenými jednotkami nenadále palebné ničení nepřítele a vysoce aktivní činnost při postupném bránění nejdůležitějších postavení a prostorů, které přehrazují nejdůležitější směry možného postupu k přednímu okraji hlavního obranného pásma.

Tyto jednotky musí umět rychle přerušit boj, odpoutat se od nepřítele a obsazovat nová postavení, aktivně vést boj z létek, uskutečňovat manévry a jinou neočekávanou činnost, udržovat přitom těsnou součinnost s průzkumnými orgány, zatarasovacími skupinami, dělostřelectvem a bojovými vrtulníky.

Stěžejním cílem manévru v hlavním obranném pásmu je zlepšit poměr sil na ohrožených úsecích, obsadit výhodnější postavení, a tak zabezpečit odrazení úderu nepřítele, nedopustit rozšíření průlomu do stran a přenesení jeho úsilí do hloubky. Většinou je manévry v tomto období obranného boje odvetným opatřením na činnost nepřítele, který má určitou dobu iniciativy, a často bude uskutečňován v rozporu s přijatým rozhodnutím k boji. Je to z toho důvodu, že soudobé prostředky ničení útočníka jsou schopny způsobit značné ztráty útvarům prvního sledu a rychle se vklínit do obrany. Obránce bude muset plnit řadu úkolů, z nichž budou nejdůležitější: zamezení dalšího postupu útočníka do hloubky a do stran a zničení vklínivšího se nepřítele. Způsoby řešení prvního úkolu jsou určovány podmínkami situace, a přesto ve všech případech má zvláštní význam uskutečnění rychlého manévru údery letectva, raketovými jednotkami a palbou dělostřelectva a také pohyblivé zaminování terénu. Hned za tím a někdy i současně bude nutné uskutečnit smělý a rozhodný manévry částí sil a prostředků z hloubky k přednímu okraji a podél něho z pasívních úseků obrany, kde nepřítel neprojevuje aktivitu. Tímto manévrem palbou a vojsky může být vytvořena obrana na nových čarách v hloubce.

Zničení nepřítele, který se vklíní do hloubky obrany, uskutečňuje se údery letectva, raket, palbou dělostřelectva a minometů s následným **vedením protizteče silami druhého sledu (zálohy) divize**. Směr a způsoby vedení protizteče závisí na stanoveném cíli, zámyslu boje, vzniklé situaci, charakteru terénu, možnostech rychlého přesunu a rozčleňování vojsk a tempech jejich činnosti. Protizteč musí být

vedena s překvapením, rozhodně a na směr, na kterém nepřítel ani v nejmenším nepředpokládá naši aktivní činnost.

Protizteč je výhodné uskutečňovat tehdy, když byly nepříteli způsobeny značné ztráty úpornou obranou útvarů prvního sledu a nemohl prolomit jejich obranu, jeho bojová sestava je značně narušena a bližší zálohy již nemá, jsou zavázány do boje, nebo zastaveny. Nejlepších výsledků je dosažováno při společném vedení protizteče silami jednoho z pluků prvního a druhého sledu (vševojskové zálohy) divize, několika součinnostních pluků a také celou sestavou svazku s druhým sledem svazku, který vede protiúder.

Zkušenosti z lokálních válek a analýza názorů pravděpodobného nepřítel na vedení bojové činnosti potvrzují, že v soudobém obranném boji divize bude **boj se vzdušnými výsádky důležitým úkolem.**

K tomu je nutné vyčlenit jen potřebné množství sil a prostředků, které jsou nejvhodnější k vedení úderu proti výsadku v době jeho vysazení (přistání). Přitom je důležité dosáhnout současného působení proti němu podpůrným letectvem ve vzduchu a prostředky PVO při letu k prostoru vysazení, tankovými a motostřeleckými jednotkami v době vysazování. Velmi efektivní je použití protivýsadkové zálohy ve složení několika bojových a dopravních bojových vrtulníků a motostřelecké jednotky. Tato záloha je schopna v krátké době po obdržení signálu vést palbu na prostor vysazení, uskutečnit potřebný manévr a zahájit ničení vzdušného výsadku v průběhu jeho vysazování (přistávání).

V soudobé obraně divize budou mít místo jak pozici, tak mobilní způsoby vedení obranného boje. Přitom hlavní úlohu při dosažení jeho cílů bude mít aktivní útočná činnost.

Naše zkušenosti z lokálních válek a analýza názorů pravděpodobného nepřítel na vedení bojové činnosti potvrzují, že v soudobém obranném boji divize bude **boj se vzdušnými výsádky důležitým úkolem.**